

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Den Haag, 06-april-2020
Kenmerk: RVC.2020.1515

Betreft: Gevolgen coronacrisis culturele en creatieve sector

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

De gevolgen van de coronacrisis slaan een gat in onze samenleving. Niet alleen qua economische schade, maar ook in de feitelijke beschikbaarheid van kunst en cultuur als de sector weer op gang komt. De raad wil u hierover graag nader adviseren. Vooral ook omdat wij ons realiseren dat de coronacrisis gevolgen kan hebben voor de uitgangspunten van uw subsidiebeleid en mogelijk ook voor onze advisering over de nieuwe BIS.

De raad wil daarom zo snel mogelijk aan de hand van de economische scenario's van het CPB in beeld brengen wat de organisatorische, economische en personele gevolgen van de corona-uitbraak op de middellange en lange termijn voor de culturele en creatieve sector zijn. Op basis van deze analyse kan nu al nagedacht worden over slimme en scenario-robuste maatregelen, die het voortbestaan van de sector borgen en daarmee de meerwaarde voor de samenleving in goede en slechte tijden.

De topprioriteit van het kabinet en de inwoners van ons land is om samen de uitbraak van het coronavirus onder controle te krijgen. Er is daarnaast sterk ingezet op het opvangen van de economische schade op de korte termijn, waaronder die voor de culturele en creatieve sector. Daar is grote waardering voor, ook bij de raad.

Nu de regelingen bekend zijn, is er een stroom aan reacties uit de sector gekomen, waaruit blijkt dat het generieke pakket ondanks de juiste doelstellingen qua regelgeving en effectiviteit niet goed aansluit op de specifieke situatie en het karakter van de culturele en creatieve sector. De raad geeft naar aanleiding van zijn vergadering op donderdag 2 april jongstleden u onderstaande punten in overweging:

1. De regelgeving voor de generieke aanpak voor inkomenssteun aan zzp'ers (TOZO) en het behoud van werkgelegenheid voor bedrijven/instellingen via NOW en TOGS knelt voor de culturele en creatieve sector. De raad pleit voor een maatwerkaanpak van deze maatregelen met aangepaste regels voor de sector en een resultaatgerichte uitvoeringsorganisatie. Uiteraard geldt daarbij: hoe eenduidiger, eenvoudiger en ruimhartiger, hoe beter.
2. In aanvulling op en binnen het pakket van de generieke maatregelen, zoals bedoeld onder punt 1, adviseren wij u bij het kabinet te pleiten voor een hardheidsclausule op basis waarvan dezelfde uitvoeringsorganisatie als hierboven genoemd een uitzondering op de regel kan maken. De financiële toekenning op grond van die hardheidsclausule zou in beginsel uit de middelen moeten komen die generiek beschikbaar zijn gesteld.
3. Een specifiek steunfonds voor de culturele en creatieve sector is nodig voor specifieke problemen waarop de generieke regelingen qua doelstellingen niet aansluiten. Een van onze raadsleden adviseert daarover inmiddels mee. Gezien de door u aangegeven omvang van de verwachte totale schade zal zo'n fonds aanvullend moeten zijn op de generiek ter beschikking gestelde middelen en voor zowel het gesubsidieerde als het ongesubsidieerde deel van de sector beschikbaar moeten zijn. Wij nemen aan dat de komst van dit fonds snel wordt aangekondigd.
4. De raad is blij met de coulance ten aanzien van de huidige subsidies die gewoon doorlopen. Er is ook coulance ten aanzien van de prestatieverantwoording achteraf, mits deze door de coronamaatregelen niet mogelijk is. De raad adviseert u in overweging te nemen om de gedeerde huurinkomsten van musea bij het Rijksvastgoedbedrijf volledig kwijt te schelden. Het Rijk kan hierin een voorbeeldfunctie vervullen voor gemeenten en provincies met vastgoed voor culturele instellingen en makers, maar ook voor de private sector. Dit is een keuze van fundamentele betekenis.

De culturele en creatieve sector heeft niet alleen een groot cultureel en sociaal belang, maar heeft tegelijkertijd ook een aantoonbare aanjaagfunctie in de economische groei. Dit is onlangs nog onderbouwd in de 'Monitor creatieve industrie 2019'. De aanwezigheid van kunst en cultuur draagt bij aan een gunstig vestigingsklimaat voor internationale bedrijven en bevordert een klimaat waarin startups, scale-ups en innovatie goed gedijen. Een gezonde culturele en creatieve sector gaat naar mening van de raad de hele samenleving aan.

Wij hebben onze werkzaamheden en werkwijze aan de huidige omstandigheden aangepast. Op dit moment zijn onze inspanningen erop gericht om - met inachtneming van de RIVM-voorschriften - de advisering over de BIS-aanvragen tijdig af te handelen. De raad volgt de actuele ontwikkelingen daarnaast nauwgezet en zal gevraagd en ongevraagd adviseren over wat er nodig is om de culturele en creatieve sector op de middellange en lange termijn overeind te houden. Kunst en cultuur zijn, juist in een periode van wederopbouw en herstel, een cruciale verankerende waarde voor ons land.

De raad gaat naar aanleiding van deze brief graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Marijke van Hees
Voorzitter

Jakob van der Waarden
Directeur